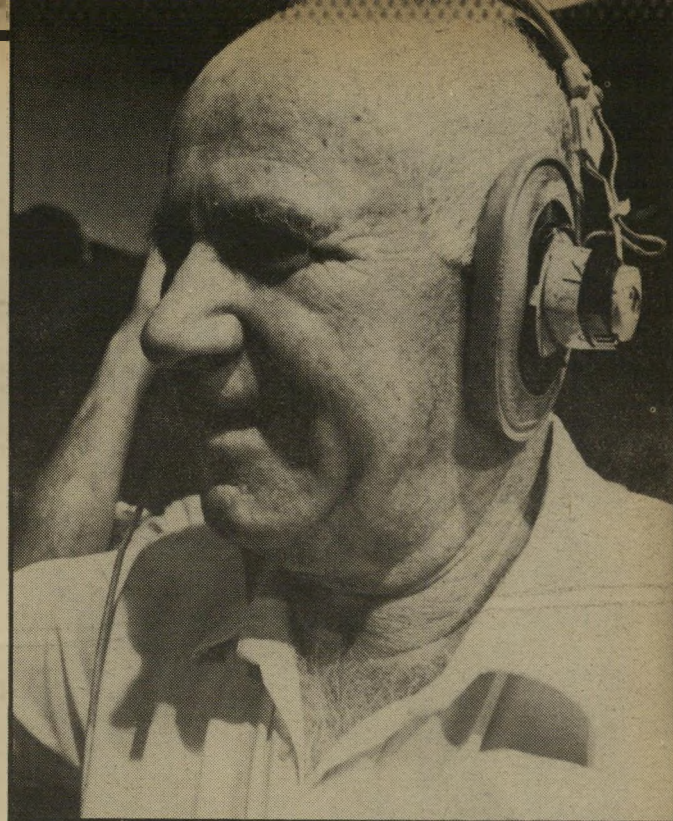

מונולוג עם מיכאל דקל

לפעמים להדושות. יצאתי מבית החולים, וכבר התכוננתי לשכוח מהכל ולזנוק לעבודה כסגן שר הביטחון, ואז תקפה אותי פתאום דלקת ריאות. זה לא פורסם ואני לא מעוניין לפרט אבל אחר כך עוד משמיצים כאילו אני עושה כלום במשרד הביטחון, וסתם דבכה. לוועידת-חרות המפורסמת הופעתי חולה. כשגסטון מלכה השתולל, רציתי לעלות לכימה ולהרגיע את הרוחות. נראיתי כנראה כליך לא טוב, שכמה בחורים, מושבניקים, תפסו אותי ואמ-

אותי לא חוקרים עוד. אני זוכר איך אחרי החקירה הראשונה באתי למרכז חרות, במצודת-זאב. היתה התערבות של עיתונאים שלא אעז לבוא. העזתי. נכנסתי לאולם, ואז כל חברי-המרכז קמו ומחאו לכבודי כפיים מאוד התרגשתי. במפלגת-העבודה זה לא היה קורה. ראי מה קרה לרפי סוסיס! הוא הזמין אותי לחתונת-בנו, אז כשהיה בשיא הצרות. לא הייתי אז בארץ, אבל כשחזרתי — כתבתי לו מיכתב כזה, שמסופקתני אם מישור ממפלגתו כתב לו.

"אני חי ביו מחלות לחקירות!"

רו: "אתה — לא" הם שמרו עליי. בכלל, הציפו אותי בגילויים חביים. אהור אולמרט, שמאור רצה להיות סגן-שר הביטחון, ייעץ לי מישור פטית בשבועות הקשים. העימות איתו לא היה ברמה האישית. הוא רצה את התפקיד באופן רציונאלי, ולא נטר לי כשלא זכה בו. אליהו בן-אלישר לקח את זה יותר אישית. הוא חש כי פגעו ביוקרתו.

טענות רק לטלוויזיה

אני לא מאמין לשמועות, שאמרו שהמחנה המפסיד בקרב על מישור רת סגן-שר הביטחון שתל את היריעות שגרמו לחקירתו. לא שאני יודע בבירור שזה לא נכון, אבל מעולם לא היתה לי הרגשה כזאת. אני לא חושב שחיפשו אותי בתוך המפלגה — במחנות היריבים —

כתב על נופים: "צריך עוד לחקור איפה הכסף שהלך לדקל..." אני וכסף? חבר מושב-שיתופי וכסף? וזה שפירסמו שיש רחוב בשם דקל בנופים — אז מה? יש שם רחוב בשם ברוש ושמות אחרים של עצים. במשך התקופה הזאת אנשי משרד הביטחון, שלא הכירו אותי מקודם, התייחסו אליי בצורה נפלאה. גם יצחק רבין שוחח איתי על כך. גם הוא עבר הרי תקופה קשה. פעם אחת אפילו פיתחנו את הנושא מעל ומעבר. רק נגמרה החקירה, הכניסו אותי לבית-חולים בעניין של הבלונים, בגלל ניתוח-הלב שעברתי בזמן. זה היה מתוכנן עוד לפני החקירה. מצבי הפסי, בניגוד לרובם שנוצר, לא הידרדר בעיקבות החקירה. זאת טעות גם קודם מצאו אצלי שלושה עורקים סתומים, ותיכננו את הניתוח. נכון שהחקירה השפיעה, לצביה אשתי עולה לחייהם. כשהיא מאזינה

אצלנו זה אחרת. אפילו שאני מוזהה עם יצחק שמיר. דויד לוי? כן, הוא צילצל. צריך להודות — ממש שכחתי מזה. יום אחד נסעתי במכונית, עצרתי ברמזור. לידי עצר שמואל תמיר. זה היה במהלך הפירסומים הרועשים. הוא פתח את חלון המכונית ואמר: "דקל, הם לא ישברו אותך!" חיים קופמן, איש מחנה-לוי, התייצב בגלוי לימיני. כל העניין נמשך כמה שבועות. במשך התקופה הזאת היה לי קשה להתרכז ולהתחיל לעבוד במשרד הביטחון, בתפקידי החדש. לא חשבתי אז על הקריירה בכלל. מי חושב על זה במצבים כאלה? היתה לי תחושה של עלבון וזעק: ישבתי אז שעות על גבי שעות וקראתי כל מה שכתבו עליי — הכלי השורה הכי מעליבה שנכתבה עליי היתה שמישהו

שם, ועליך שהם לא הוקמו? פשוט לא הסתדר! בעיקר קוואב לי על אלקנה ד' נופים. אבל אולי זה עוד יסתר.

רחוב בשם דקל

שבועות האחרונים, מאז הפך שמיר לראש-ממשלה, גיבשנו כיוון מסוים — ישובים שניתן להקים — ולא מדובר רק על הכרה לשם הכרה. אני צופה חצי שנה פעילה של התיישבות. מה זאת אומרת, אם במערך יודעים? הרי זה לא נעשה במחתרת! אולי באמת הם ינסו להכשיל. אבל אני באמת מצוין בגאווה שהתרומה המכרעת של הלי כוד ב-1983 היא שפיתחנו את ההתיישבות כיהודה ושומרון. פיתאום זה הפסיק להיות איזור שכוחאיל. אז אם זה כרוך באינדיבידואליות, כמו לתת ערות במישור — אני ארתע?

מתי אני עומד להעיר במישור של שמואל עינב? אני לא זוכר בדיוק. נדמה לי — ב-20 בחודש, אולי ב-14. אני לא נלהב להופיע בבית-המישור פט. אני משער שגם יצחק שמיר לא. אבל ההגנה הזמינה אותנו להעיר, ואני מרגיש שאני חייב לעשות זאת. לא אוכל לגייס תמיכה וכספים במפלגה, אם לא אחלץ לעזרת אנשים בשעת צרה. אני גם מודה שגייסתי כספים למפלגה, וביקשתי מאנשים שיתמכו בנו. מה זאת אומרת? אני גא להודות בכך! המטרה — ההתיישבויות — היא כלי-חיונית לקיומנו ולהתפתחותנו. והיה התקופה המכרעת ביותר, שתגשש את כיוון התפתחותנו ב-30-50 השנים הבאות, ואני רוצה להיות בפנים. להשפיע? נכויות? ממה בדיוק נכויות? יש ישובים שכואב לי הלב על מה שקרה

נים. ומתאר ראשונה בפרוטרוט. מה עבר עליו. אולי העובדה שבחר להסתגר בתקופה קשה במיוחד עבורו עלתה לו בחוסר-אהדה ובכורח להתמודד עם שמעויות בעלות תפוצה נרחבת. מיכאל דקל הוא מושבניק (מהמושב-השיתופי הרוויזיוניסטי נורדיה). בעל חוות של איכר. הוא מחוספס. מדבר בלשון דוגרית. חזונו החיצוני מוטעה קצת. הוא איש תרבותי, משכיל, איש-ספר. הספרים בביתו אינם מוצגים לראווה בסלון, והוא אינו מנודרן דווקא באופנה האחרונה בתחום זה. את ההתנחלות — בתוך הקהירוק, מעבר לקר-הירוק, כמה שיותר רחוק! — הפך למטרת-חיים. הוא עצמו אינו נותן דוגמה: "ניסיתי לשכנע את צביה לעבור לאורנית, אבל היא טוענת שאנחנו כבר עשינו את ההתיישבות שלנו." שלוש בנותיו בת-שבע, טובה והראלה, לעומת זאת, בדרך להתנחל. דקל, במכנסיים קצרים, הסובל מכאבי-תופת בגב, מתראיין בניתו. כשהוא משחזר את שעבר עליו בחודשים האחרונים — חקירות, פרשיות, בריאות — עוזרות לו אשתו ובתו. דקל התפרסם כחשף לפני הציבור את העובדה שעבר ב-1983 ניתוח-לב-פתוח. התנהגות שאינה אופיינית עדיין לאנשי-ציבור ישראלים. "לא אפתה את המחלה במיסתורין" הוא מסביר בפשטות. "זאת לא גאווה, אבל גם לא בושה, מה, זאת חרפה!" וממשיך: "כשלא אלי סגן-מנהל בית-החולים ואמר בדאגה — עיתונאים מתעניינים. מה לומר להם? — עניתי: את האמת! תגיד להם שעברתי ניתוח לב-פתוח!" אולי בהשפעת הפירסומים אודותיו, נסגר דקל לפני העיתונות ואנשים שאינם קרובים, ושמר את מצב-בריאותו וריגשותיו לעצמו. במהלך שיחתנו הודיע: "אני לא מוגבל בשום פעילות. נכון שאני חי על תרופות, אבל חודש וחצי אחרי הניתוח כבר טיפסתי על הגבעות!" החלטנו לטפס יחדיו על הגבעות שבהן הוא מתכנן להקים התנחלויות בעת שילטונו של שמיר. שיחת-הטלפון עם צביה אשתו קטעה את התוכן-ניות האלה.

מיכאל אושפי לפני כמה שעות!

"מיכ'ל בבית-חולים!" הודיעה לי צביה דקל ביום החמישי בערב. "הוא אושפי לפני כמה שעות. הוא היה צריך להתאשפז עוד קודם לכן, אבל לא היה לו זמן. עכשיו כבר לא היתה לו ברירה!" הגורל מתעתע במיכאל דקל, סגן שר הביטחון. התואר הנכבד לא בא לו בקלות, אלא אחרי ציפייה ממושכת. בת חודשים, ללא שום תאריך-יעד. אחר-כך, כשכבר הגיע למחוז-הפצו, החלה פרשת הקרקעות המפורסמת. יום אחרי מינויו, נורתה בטלוויזיה יריית-הפתיחה של הפרשה, שאיימה למוץ בזמנו את ממשלת-האחדות. במהלך החקירות אושפי דקל בבית-חולים. האישפוז היה מתוכנן קודם לכן. החקירות והפרשה לא שיפרו את מצב-בריאותו. כשאסף כוחות והתכוון להסתער על העבודה — ההתנחלויות! — במשרד-הביטחון, תפסה אותו מחלה בלתי-נעימה — דלקת-ריאות. דקל, שכבר פרש כנפיים וחזה בעיניו את המשך מיפעל-חיי, קורקע בשלישית תוך תקופה קצרה. כעת, כשעלה מנהיגו לשלטון חש שרוח חדשה מנשבת, ושינס את מותניו ורגליו למען ישוב הקרקע. גבו לא עמד במשימה. דקל לא נתן פירסום לקורות אותו בחודשים האחרונים. לעומת זאת נמוצו שמעויות כי דקל אינו מתפקד כלל במשרד-הביטחון. התפתח גם אוסף בדיחות, שהמסר המשותף לכולן: "מה, יש לנו סגן-שר-ביטחון?" יש שמעויות על בידודו במשרד ואי-שיתופו על-ידי הסובבים. על כך שאינו מופיע במשרד. מועלות תהיות מה הוא עושה שם בכלל. דקל אינו מנסה לקשט את המציאות. הוא מודה שלא תרם מיידע-מה למשרד בחודשים האחר-

צביה דקל לא רוצה להתנחל!